



# Pasado, presente y futuro del pactismo. Historia y política más allá del mito



**Eka. 24 - Eka. 25 2024**

**Kod. F03-24**

**Mod.:**

Aurrez aurrekoa

**Edizioa**

2024

**Jarduera mota**

Uda Ikastaroa

**Data**

Eka. 24 - Eka. 25 2024

**Kokalekua**

Gernikako Batzar Etxea

**Hizkuntzak**

Gaztelera

**Balio akademikoa**

20 ordu

**Antolakuntza Batzordea**

Fundación  
BBVA



## Azalpena

Este Curso de Verano estudiará la idea y la práctica del pactismo como forma política a través del tiempo: desde la Edad Media hasta el presente. Desentrañaremos sus ecos en el pensamiento político de las distintas épocas, estudiaremos sus prácticas institucionales y nos preguntaremos por sus manifestaciones culturales, populares y patrimoniales.

## Helburuak

Analizaremos las características más propias de esta cultura del pacto que marca la identidad jurídico política del país en distintos momentos de la historia.

Se buscará una lectura de actualidad del pactismo para identificar algunas de sus señas distintivas y, acaso, su potencialidad presente y futura.

## Antolakuntza



BATZAR NAGUSIAK  
JUNTAS GENERALES  
BIZKAIA

## Lankidetzak



GLOBERNANCE  
GOBERNANTZA DEMOKRATIKOAREN INSTITUTUA  
INSTITUTO DE GOBERNANZA DEMOCRÁTICA



# Programa

2024-06-24

Casa de Juntas, sala de las vidrieras

---

09:00 - 09:15

“Inauguración presidenta Juntas y rectora UPV”

**Itziar Alkorta Idiakez** | UIK - Directora  
**Ana Otadui** | Juntas Generales de Bizkaia - Presidenta

---

Jardueraren zuzendaritzaren aurkezpena

**Mikel Mancisidor de la Fuente**  
**Itziar Lizeaga Romero** | Juntas Generales - Letrada

---

09:15 - 10:15

“Facetas del pactismo y de su evolución en la doctrina jurídica y política, en el contexto ibérico y europeo “

**Jon Arrieta** | UPV/EHU

---

10:15 - 11:15

“Formación y desarrollo del pactismo vizcaíno”

**Gregorio Javier Monreal Cia** | Universidad Pública de Navarra - Catedrático de Historia del Derecho

---

11:15 - 11:45

Pausa café

---

11:45 - 12:45

“Del consenso a la ruptura. El pactismo como garante del orden interno en las provincias vascas (1718-1839)”

**Andoni Artola Renedo** | UPV - Profesor

---

12:45 - 13:30

“Pactismo, derechos históricos en la constitución y el pacto foral intracomunitario: Las Juntas Generales restablecidas y actualizadas en el marco del Estatuto de Gernika”

**Itziar Lizeaga Romero** | Juntas Generales - Letrada

---

16:00 - 16:30

“Biblioteca de Casa de Juntas: Presentación ejemplar De Pactis 1528 y presentación de la edición crítica de De Pactis (2024)”

**Ana Otadui** | Juntas Generales de Bizkaia - Presidenta  
**Roldán Jimeno Aranguren** | Iura Vasconiae - Presidente  
**Juan José Álvarez Rubio** | Gubernance

---

16:30 - 17:15

“La recepción del De pactis en la literatura jurídica de los reinos peninsulares”

**Javier Garcia MARTIN** | UPV/EHU

---

17:15 - 18:00

“Análisis estilístico y lingüístico del De Pactis de Fortún García de Ercilla”

**Peru Amorrortu Barrenetxea** | Historiador y filólogo, traductor de la obra

---

18:00 - 18:45

“Las ediciones del De Pactis (1514-2024). El Pacto, el poder del monarca y la fidelidad a la palabra en Fortún García”

**Mikel Mancisidor de la Fuente**

---

18:45 - 19:30

Txakoli cortesía de Juntas Generales

---

**2024-06-25**

**Casa de Juntas - Museo Euskal Herria, sala de las vidrieras**

---

09:00 - 09:45 "El pactismo del reino de Aragón: de su primera formulación (s.XV) a su adaptación a los discursos constitucionales contemporáneos "

**Jesús Morales Arrizabalaga** | Universidad de Zaragoza

---

09:45 - 10:30 "Pactismo y momentos constitucionales"

**Xavier Gil** | Universitat de Barcelona

---

10:30 - 11:00 "Debate dirigido por"

**Jon Arrieta** | UPV/EHU

---

11:00 - 11:30 Pausa café

---

11:30 - 12:30 "El pactismo contemporáneo 1978-2023"

**Josu Erkoreka**

---

12:30 - 12:45 Traslado al contiguo Museo Euskal Herria

---

12:45 - 13:45 "El pactismo, la foralidad y el patrimonio material"

**Leire Irazabal Basabe** | Museo Euskal Herria - Directora

---

13:45 - 14:00 Itxiera

Conclusiones/agradecimientos

**Mikel Mancisidor de la Fuente**  
**Itziar Lizeaga Romero** | Juntas Generales - Letrada

---

## Zuzendaritza



### **Mikel Mancisidor de la Fuente**

Universidad de Deusto

---

Mikel Mancisidor Zuzenbidean lizentziatua da, Nazioarteko Harremanetan eta Diplomazian doktorea eta historioan doctorea. NBEko DESC Batzordeko Zientzia eta Giza Eskubideei buruzko Iruzkin Orokorraren errelatore izan da (batzorde horretako kide da 2013tik). Nazioarteko Zuzenbideko eta Giza Eskubideen Nazioarteko Zuzenbideko irakaslea izan da Deustun, American Universityn eta René Cassin Institutuan. 2013ko Eskubideen Urrezko Domina eta 202ko Eusko Ikaskuntza - Euskadiko Kutxa Humanitate Saria ditu.



### **Itziar Lizeaga Romero**

Bizkaiko Batzar Nagusiak

---

## Irakasleak



### **Juan José Álvarez Rubio**

UPV/EHU, Catedrático Derecho internacional privado

---

Juan José Álvarez Rubio EHUko Nazioarteko Zuzenbide Pribatuko katedraduna da, eta Globernance (Gobernantza Demokratikorako Institutua) erakundearen sortzaileetako bat eta idazkaria. Europako Mugimenduaren Euskal Kontseiluko (Eurobask/CVME) idazkari nagusia izan zen (2003-2012 maiatza), eta, gaur egun, Europako Batzordearen (Justizia, Askatasun eta Segurtasuneko Zuzendaritza Nagusia) aditu gisa jarraitzen du lanean, 2007ko abenduaren 17an, Justizia Zibilaren, mugen, datu pertsonalen babesaren eta segurtasun-esparruetan. Bere ikerketa-lerroen ardatza migrazio-zuzenbidea eta nazioarteko zuzenbide pribatua, itsas zuzenbidea, nazioarteko merkataritzaren zuzenbidea eta giza eskubideak, Europako zuzenbidea eta barne-gatazkei lotutako eremuak dira. Argitalpen zientifiko askoren egilea da, eta IP gisa zuzentzen du UPV/EHUko Nazioarteko Zuzenbideko talde kontsolidatua. 2015ean Eusko-ikaskuntza-Laboral Kutxaren Humanitate, Kultura, Arte eta Gizarte Zientzien Saria jaso zuen.



### **Peru Amorrortu Barrenetxea**

---



### **Jon Arrieta**

---



**Andoni Artola Renedo**

UPV/EHU

---



**Josu Erkoreka**

---



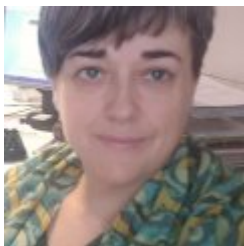
**Javier Garcia MARTIN**

---



**Xavier Gil**

---



**Leire Irazabal Basabe**

BizkaiKOA

---

Leire Irazabal Basabe (Gernika-Lumo 1975) Artearen Historian lizentziatua (UPV-EHU); Museoetan masterra: Hezkuntza eta Komunikazioa (Zaragozako Unibertsitatea). Sopuertako Enkarterrietako Museoko hezkuntza eta komunikazio saileko arduraduna (2003-2006); Gernika-Lumoko Euskal Herria Museoko teknikaria (2006-2018) eta Bermeoko Arrantzaleen Museoko teknikaria (2014-2018), bi museoetako hezkuntza eta komunikazio arloko arduraduna izanik. Komunikazio arloko teknikaria BizkaiKOAan (2019-2021). Gaur egun Gernika-Lumoko Euskal Herria Museoko zuzendari teknikoa da.



**Roldán Jimeno Aranguren**

---



**Itziar Lizeaga Romero**

Bizkaiko Batzar Nagusiak

---



**Mikel Mancisidor de la Fuente**

Universidad de Deusto

---

Mikel Mancisidor Zuzenbidean lizentziatua da, Nazioarteko Harremanetan eta Diplomazian doktorea eta historioan doctorea. NBEko DESC Batzordeko Zientzia eta Giza Eskubideei buruzko Iruzkin Orokorraren errelatore izan da (batzorde horretako kide da 2013tik). Nazioarteko Zuzenbideko eta Giza Eskubideen Nazioarteko Zuzenbideko irakaslea izan da Deustun, American Universityn eta René Cassin Institutuan. 2013ko Eskubideen Urrezko Domina eta 202ko Eusko Ikaskuntza - Euskadiko Kutxa Humanitate Saria ditu.



**Gregorio Javier Monreal Cia**

particular

---



Gregorio Monreal Zia (Etaiu, 1942). Zuzenbidean lizentziaduna eta Ekonomian diplomaduna, Deustuko Unibertsitatean. Zuzenbidean doktore, Madrilgo Unibertsitate Konplutentsean. Unibertsitate ugartan izan da irakasle: Deustuko Unibertsitatean (1967-1968/1971-1972); Valladolideko Unibertsitatean (1972-1976); Extremadurako Unibertsitatean (1976-1977); Madrilgo Unibertsitate Konplutentsean (1977-1978); Euskal Herriko Unibertsitatean (1978-1995), eta Nafarroako Unibertsitate Publikoan, 1995etik. Visiting scholar, Renoko eta Berkeleyko unibertsitateetan (1985-1986). Eusko Ikaskuntzako presidentea (1992-1996); Nazioarteko Eusko Ikaskuntzen Aldizkariaren, RIEV, zuzendaria (1997-2005); Euskal Herriko Zuzenbide Historikoa eta Autonomikoa Aztertzeke Fundazioko zuzendari zientifikoa, 2003tik. EHUko Bizkaiko Campuseko errektoreorde (1979-1980); aipatu unibertsitateko errektore (1981-1984/1984-1985). Baditu eginak berrogeita hamar bat argitalpen: Euskal Herriko iturri eta erakunde historiko-juridikoez; foraltasunaren krisiaz; euskal pentsamendu politiko tradizionalaren historiaz, eta unibertsitate-erakundearen iraganeko eta oraingo arazoez, Euskal Herrian bereziki. Monreal jauna Euskadi Saria (2013).



**Jesús Morales Arrizabalaga**

---



**Ana Otadui**

---

# Matrikula prezioak

AURREZ AURRE

2024-06-24 ARTE

Orokorra

20,00 EUR

[Matrikula murriztua orokorra](#)

10,00 EUR

# **Kokalekua**

## **Gernikako Batzar Etxea**

Allende Salazar Kalea, s/n, 48300 Gernika-Lumo

Bizkaia